

KADEM, Hakkındaki İddialara Basın Açıklamasıyla Cevap Verdi

11 Temmuz 2019, İstanbul

Kıymetli basın mensuplarımız, arkadaşlar, hepiniz hoş geldiniz.

Derneğimizi kurduğumuzdan beri pek çok defa haksız eleştiri ve ithamlara maruz kaldık. Ancak her defasında tartışmanın tarafı olmaktan kaçınıp cevap vermek yerine çalışmalarımıza odaklandık. Kırgınlıklara, ayrılıklara sebep olmak, kardeş bildiğimiz insanlarla cedelleşmek istemedik. Fakat bugün geldiğimiz noktada, biz sessiz kaldıkça maalesef bilgi kirliliğinin arttığını ve algıların hakikati örttüğünü görüyoruz.

Gelinen noktada, **kurumumuza isnat edilen haksız ithamları,**

KADEM'e gönül vermiş üyelerimize,

Bu ülke topraklarında toplumsal düzeni inşa etmek için birbirlerinin velisi olarak emek vermiş ve vermekte olan bütün kadın ve erkeklere saygısızlık addettiğimiz için açıklama yapmak istiyoruz. Bu sebeple sizleri buraya davet ettik. Geldiğiniz için hepinize teşekkür ediyoruz. Hakkımızdaki her bir iddiaya tek tek cevap vereceğiz.

İddialardan biri dernek binamıza fahiş kiralar ödendiği yönündeydi

Öncelikle sizi misafir ettiğimiz dernek binamız Kadem Vakfı'nın mülküdür. Kadem Vakfı'na yapılan bağışlarla, özel bir şahıstan satın alınmıştır. Yani kamudan tahsisli değildir. Tapu kayıtları açıktır ve ortadadır. İddialardaki gibi herhangi bir kira söz konusu değildir.

Genel olarak KADEM de her STK gibi özel bağışlarla ayakta durmaktadır.

Derneğimizin giderleri Dernekler Masası tarafından, vakfımızın giderleri ise Vakıflar Genel Müdürlüğüne denetlenmektedir, ki bu denetimlerin ne kadar sıkı olduğu ilgililerin malumudur. Buna rağmen biz kendi inisiyatifimizle bağımsız denetçi marifetiyle de dernek ve vakfımızı rutin olarak denetime tabi tutuyoruz. Alnımız açık yüzümüz ak.

Bir diğer iddia da ajandaları hepimizin malumu olan bazı Uluslararası vakıflar tarafından fonlandığımız

KADEM hiçbir uluslararası vakıftan fon almamıştır. Böyle bir başvuruda da bulunmamıştır. Ancak ülkemizde son derece rahat şekilde çalışmalar yürüten pek çok vakıf bu tür uluslararası vakıflardan fonlanmaktadır. Onların çalışma alanlarını mercek altına almak yerine KADEM'i böyle bir gündemle itham etmek asla iyi niyetli bir yaklaşım değildir. KADEM'in kaynağına dair **SOROS** ifadesi ise tamamen bir iftiradır.

Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, İslâm Kalkınma Bankası gibi uluslararası organizasyonların ülke STK'larına sağladıkları fonlara gelince, biz de her STK gibi proje yazıp gönüllü top-

lumsal hizmetlerimize finansman sağlamaya çalışıyoruz. Bu çerçevede, Dışişleri Bakanlığına bağlı Avrupa Birliği başkanlığının açmış olduğu AB programlarının hibelerine başvurduk. Kabul aldığımız projeler, başvurusu herkese açık, rekabet temelli, hesap verilebilir, değerlendirme ve denetleme aşamaları şeffaf işleyen bir sürecin ürünüdür.

Avrupa Birliği tarafından Türkiye'ye sağlamış olduğu kaynaklar kapsamında kadının siyasete ve ekonomiye katılımına, mülteci kadınların topluma entegrasyonuna dair projelerimiz kabul edildi. Başvuru sonunda kabul alamadığımız projeler de mevcuttur.

Neticede, kendi gündemimize uygun projelere başvurduk. Projelerin oluşturulması, paydaşların ve çıktılarının belirlenmesi gibi bütün süreçleri biz yönettik.

Bir diğer konu Toplumsal Cinsiyet meselesi

Bu alanda da ciddi bir kavram kargaşası var. Herkesin bildiği gibi, cinsiyet, kadın ve erkeğe işaret eder. Toplumsal cinsiyet de, literatürde, bu kadın ve erkeğe kültürlerin, toplumların yüklediği rol ve görevleri ifade etmek için kullanılır.

Bu roller de şüphesiz toplumdan topluma değişir. Örneğin; bazı toplumlarda evlenirken çeyiz hazırlamak kadının görevi iken, bazılarında bu görev erkeğe yüklenmiş bir sorumluluktur. İşte bu durum farklı kültürlerin kadın ve erkeğe yüklediği toplumsal rollerdir.

Bu rollerin dağılımı, ne yazık ki her zaman adil ve insan onuruna yakışacak şekilde olmamaktadır. Toplumsal cinsiyet bazen olumlu, bazen de olumsuz yansımalarıyla karşımıza çıkar. Bu rollerin kadına ya da erkeğe mağduriyet oluşturduğu durumlara, kültürel dahi olsa, karşı çıkıyoruz.

Mesela toplumun bazı kesimlerinde tecavüze uğradıktan sonra, sözde namusun temizlenmesi saikiyle öldürülen kadınlar bu duruma somut bir örnektir. Burada failin cezalandırılması gerekirken, bu bedeli mağdur olan kadına ödetmek, herkesin hemfikir olacağı toplumsal cinsiyetin olumsuz bir tezahürüdür. Bizler KADEM olarak işte bu tür olumsuz sonuçlarla mücadeleyi görev biliyoruz.

Burada bizim beklentimiz Toplumsal Cinsiyet Adaleti gereği, kadın ve erkek rollerinin bir tarafa zarar vermeyecek şekilde tesis edilmesidir.

Ayrıca şuna da açıklık getirmek isterim ki;

İnsanların hukuk önünde eşit olduğu ilkesi, herkesin hemfikir olduğu bir konudur. Lakin salt eşitlik kadın ve erkeğin yaratılıştan gelen farklılık ve zenginliklerine cevap veremediği için bizler Toplumsal Cinsiyet Adaleti tanımlamasını tercih ettik ve bu kavramı literatürde görünür kıldık.

Örneğin anne olan bir kadının esnek çalışma saatleri hakkına sahip olarak çocuğuna vakit ayırabilmesini sağlamak, bu ilke gereğidir.

Kadın ve erkek arasındaki adaletin kökleri ise Yaraticının emir ve yasakları ile şekillenmiş, temelleri bizzat Hz. Peygamber tarafından atılmıştır. Onun öğretileri ve pratiğini hayata geçirmiş olan kadın ve erkek sahabiler bu alanda bizim rol modellerimizdir.

Fakat bugün yaşadığımız sorunlar küreselleşen modern dünyanın sorunları. Bu nedenle bu sorunlarla bizden daha önce muhatap olmuş kadınların tecrübelerinden faydalanmak durumunda olduğumuz da bir gerçektir.

Dolayısıyla, ithamlara cevaben, açıkça ifade edeyim ki;

Toplumsal Cinsiyet derken eşcinselliği ya da cinsiyetsizleştirmeyi kastettiğimiz iması akla ziyan bir iddiadır. Düzenlediğimiz eğitim ve projeler aracılığı ile mücadele ettiğimiz bu konunun müsebbibi yahut destekçisi olarak görülmek, insafsızlıktır.

Burada bizim duruşumuz çok nettir: eşcinsellik ve benzeri akımlar yaradılışa aykırı, sapkın eğilimlerdir. Herkes insan haklarına sahiptir ve bu haklar korunmalıdır. Ancak bu sapkın eğilimler inancımıza ve kültürel değerlerimize tamamen aykırıdır. Bunu tartışmak bile abesle iştigaldir.

Bunun yanında, bu sapkın eğilimler, neslin devamı, birey ve aile sağlığı açısından da çok sakıncalıdır. Dolayısıyla bu eğilimlerin toplumsal olarak görünür olmasına, teşvik edilmesine kesinlikle karşıyız. **Yeni bir cinsiyet üretmeye çalışmak, bunu meşru kılmak ve Yaradılışı değiştirmeye yeltenmek kimsenin haddi değildir.**

Öte yandan literatürde kimi zaman sapkın eğilim ve yönelimleri savunanların Toplumsal Cinsiyet kavramının içine kendilerini de dâhil ettikleri görülmektedir. Kavramın bu şekilde esnetilmesi, uluslararası literatürde de eksiksiz bir şekilde kabul görmüş bir argüman değildir. Diğer yandan kadından ve erkekten beklenen rollerin dağılımını ifade edecek daha güçlü bir kavram da bulunmamaktadır.

KADEM için Toplumsal Cinsiyet, yalnız ve yalnız kadın ve erkeğe toplumların yüklediği farklı görev ve sorumlulukları ifade eder. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet eşcinsellik değildir.

Şimdi gelelim en netameli konulardan biri olan İstanbul Sözleşmesi konusuna,

Bu sözleşmeyi adeta Kadem imzalamışçasına bir saldırı ile karşı karşıyayız.

Birincisi: Bildiğiniz gibi bu sözleşmenin imzalandığı tarih 2011. O tarihte henüz KADEM kurulmamıştı.

Dolayısıyla, Sözleşmenin bizim elimizden çıktığı iddiası en açık ifadeyle komiktir.

İkincisi: uluslararası sözleşmeleri devletler imzalar. Biz bir devlet kurumu değil, sadece bir STK'yız.

Bir sivil toplum kuruluşu olarak bu konuya bakışımız açıkça şöyledir;

İstanbul Sözleşmesi alternatifsiz değildir, alternatifsiz olan kadına şiddetle mücadeledir.

Bu mücadelenin yasalarla uygulamaya taşınması gerekir.

Bir STK olarak, kadına şiddet konusu çalışma alanlarımızdan biridir. Bu alanda devletin hukuku neyse ona göre hareket etmek; o hukuki düzenlemenin uygulamadaki olumlu ve olumsuz taraflarını da raporlandırmak çok olağan bir durum.

İstanbul Sözleşmesi'nin de bizi ilgilendiren şiddet boyutuyla ilgili bir çalıştay yaptık. Burada amacımız sözleşmenin uygulamadaki sıkıntılarını tespit etmek ve önerilerimizi sunmaktı.

Sözleşmedeki cinsel yönelim ve toplumsal klişelerden arındırma gibi ifadelerle ilgili şerhimizi bulunduğumuz ortamlarda her zaman ifade ettik.

Bununla birlikte bütün eleştirilere ve tartışmalara rağmen, bu sözleşme Uluslararası bir sözleşmedir ve bir üst metin mahiyetindedir. Bir çerçeve sunar, her ülke kendi örfi ve hukuki şartları içerisinde uygulamasını belirler.

Bizim Kadına Şiddetle ilgili temel duruşumuza gelince

Temel olarak şiddet dünyanın her yerinde, her çağda ve toplumumuzda, kadın, erkek, çocuk, her kesiminde yaşanan bir sorundur. İlk kampanyamızdan beri **“herkese karşı her türlü şiddete son”** dedik.

Fakat yine tüm dünyanın gerçeği şu ki; toplumsal cinsiyet temelli şiddetin mağdurları büyük oranda kadınlardır.

Aile ve şiddet kelimelerinin yanyana zikredilmesine gönlümüz elvermese de, maalesef aile içindeki şiddet vakalarının mağdurları da büyük oranda kadınlardır.

Son 16 yıl içinde kadına şiddetle mücadele anlamında önemli hukuki kazanımlar sağlanmıştır. Ancak uygulamadaki bir takım sıkıntılar ve toplumsal farkındalığın halen yeterli düzeyde olmaması, bizlere de bu alanda çalışma yapma sorumluluğu doğurmaktadır.

İnancımız ve insanlığımız gereği bu realiteye gözümüzü kapatma lüksümüz yoktur.

6284 de bu bağlamda gündem olan konulardan birisi

Bu konuda “Kadının bir cümlesiyle kocaları evinden ediyorsunuz, aileleri yıkıyorsunuz.” şeklinde ithamlara muhatap oluyoruz.

Öncelikle şunu ifade edelim ki, bu kanun da KADEM'in kuruluşundan önce yürürlüğe girmiştir, ve kanunun yürürlüğe girmesinde bizim bir dahlimiz söz konusu değildir.

Gayet tabii her kanun gibi 6284'ün de suiistimal edildiği vakalar olabilir. Bunun farkındayız. Kaldı ki biz de uygulama ile ilgili eleştiri ve önerilerimizi zaman zaman ilgili mecralarda pay-

laştık. Bundan sonra da, bu suiistimallerin önlenmesi için bir STK olarak elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz.

Burada en çok eleştirilen hususlardan biri tedbir kararıdır.

Bu karar şiddet failinin mağdura yaklaşmaması durumudur. Kanundaki bu tedbire olan itiraz, evden uzaklaştırılan kişinin şiddetini daha da arttıracakı iddiasıdır. Bunu örnekleyen vakaların olması mümkündür.

Fakat bu durum, şiddet gören birinin kendisini döven kişiyle aynı ortamı paylaşarak şiddet görmeye devam etmek zorunda bırakılmasının açıklaması olamaz! Nasıl ki, karşılıksız çek vakalarından dolayı çek kanununun iptal edilmesi beklenemezse, 6284'ün de iptali yerine uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi veya iyileştirilmesi gündeme alınmalıdır.

Bildiğiniz gibi kanunlar somut bir durumu düzenler. Bir şiddet vakasında sorumluyu bulur cezalandırır, mağduru da akut olarak kurtarma yoluna gider. **Toplumu iyileştirmek kanunun öncelikli görevi değildir. Toplumu iyileştirmek, yani bu konu özelinde şiddet failini rehabilite etmek ahlak, din ve kültürle başarılır.**

Yine bu konuyla bağlantılı olarak bir başka başlık da “Kadının Beyanı” konusudur

Hukukçular veya konuyla ilgilenenler hatırlayacaklardır; tedbir kararlarının verilmesinde delil aranmaması aslında bir toplumsal tecrübenin sonucudur.

Ayşe Paşalı gibi isimlerin fotoğrafları hala aklımızda. Ayşe Paşalı, eşi tarafından dövülüp, tedbir kararı aldirabilmek için darp raporu almayı beklerken maalesef yine eşi tarafından öldürülmüştür. O tarihte yürürlükte olan 4320 sayılı kanuna göre tedbir kararı verilebilmesi için şiddet fiilinin ispatı gerekmektedir. İşte bu delil arama süreçleri pek çok can kaybına sebep oldu. Bu nedenle 6284 sayılı kanun düzenlenirken tedbir kararı verilebilmesi için beyan yeterli kabul edildi.

Burada önemli olan şu ki, kadının beyanının esas alındığı yer sadece şiddetle ilgili tedbir kararıdır. Sebebini zaten anlattık. Failin hüküm giymesi için ise beyan yeterli olmayıp delil gerekmektedir.

Yani, bir kadın “eşim beni dövüyor” dedi diye eşi hapse girmiyor.

6284 nolu Kanun sadece kadını değil aile içi şiddete maruz kalan her bireyi koruduğunu da hatırlatmak isteriz. Burada şiddete maruz kalan kadınsa onun beyanı esastır, erkekse erkeğin beyanı esastır. Dolayısıyla kadın tarafından şiddete maruz kalan bir erkek de sadece beyan ile tedbir kararı aldirabilir.

Çokça dillendirilen, 6284'le beraber şiddetin arttığı iddiası bir tahminden ibarettir. Buna dair sağlıklı bir veri yoktur. Fakat uygulamadaki sıkıntılar sadece kadını değil erkeği de mağdur edebilmektedir. Bu mağduriyetlerin giderilmesi için yasanın iyileştirilmesi bizim de beklentilerimiz arasındadır.

Kamu spotlarımız

Tüm erkekleri hayvanlara benzettiğimiz iddiası var. Ne münasebet! Kadın da erkek de bizim inancımıza göre eşrefi mahlûkattır.

Bizim bu kamu spotlarındaki hedefimiz çok açık bir şekilde, tüm erkekler değil, kadına şiddet uygulayan erkeklerdir.

Yani bu kamu spotu şiddetin ne kadar korkunç olduğunu göstermek için yapılmış bir analogidir. Ve evet eşine şiddet göstermek, ölesiye dövmek insanı insanlıktan çıkaran bir durumdur. Odak noktamız buydu.

Kadının da erkeğin de saygın olduğu bir toplum ancak sağlıklı bireyler yetiştirebilir. Şüphesiz ki bu saygınlık, şiddetle değil adalet, merhamet ve sorumluluk bilinciyle kazanılır. Bu bilince sahip olan herkes zaten bu toplumun baştaoıdır.

Çocuk yaşta evlilikler

Gerek kendi hukukumuzda, gerekse uluslararası hukukta 18 yaş altı bireyler çocuk kabul edilir.

Medeni kanunda evlenme yaşı aile izniyle 17, belirli şartların oluşması durumunda ise 16'dır. Dolayısıyla erken yaşta evlilik dediğimizde 16 yaşın altında, resmi ve hukuki olmayan evlilikleri kastediyoruz.

Erken yaşta evlilik, henüz hukuki olarak kendi sorumluluğunu taşıyamayan bir bireyin yuva kurmak gibi toplum için çok temel olan bir görevi üstlenmesidir. İkinci olarak ailelerin geleneksel alışkanlıklarla çocuklarını zorla evlendirmeleri de yaygın bir sorundur. Bu iki durumda da kurulan aile sağlıklı değildir. Sağlıklı bir aile kurulamaması da toplumsal düzen için ciddi bir sıkıntıdır.

Genel olarak erken yaşta evliliklere bu nedenle karşıyız.

Fakat iki tarafın da rızasıyla erken yaşta kurulmuş aileler de toplumumuzun bir gerçeğidir. Bu ailelerin erkeklerine tecavüzcülerle aynı maddeden ceza verilmesi elbette adil değildir. Şüphesiz ki bu mağduriyeti gözardı etmedik, etmiyoruz.

Erken evlilik mağdurlarının affıyla ilgili yakın geçmişte hükümetin hazırladığı yasa tasarısına karşı çıkmamızın nedeni ise, gerçek mağdurların yanında istismarcıların da bu af kapsamına girebilme ihtimaliydi. Nitekim istismarcıların güç ve nüfuz kullanarak mağduru ve çevresini etki altına alması ve mağdur ile zorla evlenerek serbest kalması tehlikesine dikkat çekmek istedik.

O gün yaptığımız açıklamada da söylediğimiz gibi, bahsettiğimiz tehlikeyi tamamen ortadan kaldıracak **yeni bir af tasarısının gerekliliğine o gün olduğu gibi bugün de inanıyoruz. Ve bu alanda yapılacak bir çalışmaya elbette destek veririz.**

Son olarak bu tartışmalar cereyan ederken gözardı edilen bir konuya dikkat çekmek istiyoruz. Toplumumuzda 18 yaş altında **gayri meşru ilişkiler** yaygınlaşmaktadır. **Bu ilişkilerin evlilik mevzu bahis olunca suç, evlilik dışında vuku bulduğunda hukuki olarak görmezden gelinmesi de ayrı bir ironidir.** Bu tür ilişkilerin ürettiği sorunlar ve mağduriyetler de ayrı bir çalışma konusudur.

Nafaka

Nafaka mağduriyetleriyle ilgili yakın zamana kadar KADEM'in hiçbir çalışması olmamasına rağmen, ilginç bir şekilde bu konuda da KADEM hedef alınmıştır.

Hakkımızdaki mesnetsiz ithamlar dolayısıyla yakın zamanda biz de konuyu inceledik ve açıklamamızı yaptık. Erkeğin de kadının da mağdur olmayacağı şekilde, yargının daha fazla inisiyatif almasını veya almıyorsa maksimum evlilik süresince bir düzenleme yapmasını teklif ettik.

Feminizm

Hakkımızda yeşil feministler tarzı yakıştırmalar yapılmaktadır. Çok çeşitli feminizm akımlarından bahsedebiliriz ve herkes bu kavramı birbirinden çok farklı şekillerde tanımlar.

Biz ise kendimizi feminizme göre konumlandırmıyoruz. Çünkü Müslüman bir kadın olarak feminizmin kazanımlarından çok daha köklü ve güçlü bir medeniyetin imkânlarına sahibiz.

Biz en açık tabirle **kadınların insan hakları ve ailenin güçlendirilmesi** için çalışan bir derneğiz.

Biz, kadınların mağduriyetleri üzerinden aileler yıkılmasın diye emek veriyoruz. Aile içinde güçlünün tahakkümü muhabbet dengesini bozuyor. Yanlış ebeveynlik örnekleri yeni nesilde kişilik bozukluklarına yol açıyor.

Aile güçlünün tahakkümü güçsüzün tahammülü ile değil, sevgi ve saygı ile yürür. Bu anlamda sadece kadın için maddi bir güçlenmeden bahsetmiyoruz. Kadın bir kişilik olarak güçlenmedikçe erkeğin ve evlatlarının saygısını kazanamıyor.

Başka bir ifadeyle **kadın daha kolay boşanmak için değil, daha rahat geçinmek için güçlenmek zorunda.**

Evet arkadaşlar...

Gördüğünüz gibi bu kadar yoğun bir çalışma atmosferinin içinde bir yandan da pek çok haksız ithamla başa çıkmak durumundayız.

Şu konuda ciddi bir tutarsızlıkla karşı karşıyayız. KADEM sadece bir STK olmasına rağmen az çok alanımıza giren her konuda, yapılan her düzenlemede **bizden otoriteymişiz gibi açıklama** yapmamız, olaylara müdahil olmamız bekleniyor.

Öte yandan çalıştığımız konularla ilgili ise “KADEM niye her yerde” şeklinde eleştiri alıyoruz. Bunların ikisinin aynı anda hakkımızda konuşulması da, takdir edersiniz ki, hakkaniyetten uzaktır.

Burada hepimiz, hem toplum için çalışan, hem ailelerine karşı sorumluluk bilinci yüksek insanlarız. Evladımızı da, eşimizi de, toplumsal sorumluluğumuzu da ihmal etmiyoruz..

Bu manipülasyonlara, iftiralara, mesnetsiz iddialara, karalama kampanyalarına cevap vermeye ayırdığımız vakit, hepimizin geleceğinden çalışıyor aslında. Sosyal medya başında kurumumuzu karalamak için vakit harcayanları da aynı sorumluluk bilincine davet ediyoruz.

Bu post truth çağda, herkesi, **yayılan haberlerin kaynağını sorgulama alışkanlığı kazanmaya** ve **Müslümanca bir sosyal medya ahlâkı** geliştirmeye çağırıyoruz.

Nitekim üzülerken şunu görüyoruz ki ortada hiçbir haklı gerekçe yokken bir çatışma, kaos ortamı oluşturulmaya çalışılıyor. Suni gündemlerle kadın erkek çatışması yaratılıyor ve KADEM de bunun tarafı yapılmak isteniyor.

Oysa defalarca ifade ettiğimiz gibi kadın ve erkek birbirini tamamlayan iki cinstir. Aralarındaki ilişkinin adalet, merhamet, sevgi, saygı ve sorumluluk gibi çok temel değerlere dayandırılması gerekir.

KADEM kadın erkek arasındaki ilişkiyi çatışma temelli değerlendirmeyen bir üslubu benimsemiştir. İnanıklarımızın mücadelesini verirken, kendi alanımızdaki konularda, samimi, halis niyetli herkesle, bundan önce de olduğu gibi, bundan sonra da oturup konuşmaya açığız.

Umuyoruz ki bu günden sonraki buluşmalarımız kadınlarımız, ailelerimiz ve toplumumuz için yaptığımız hizmetleri istişare etmek adına olur.

Kadın ve Demokrasi Derneği

KADEM